

Dosarul nr. 2ra-1248/20

Prima instanță - (Judecătoria Anenii Noi, sediul central) N. Ghedrovici

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, V. Cototobai, L. Pruteanu

ÎNCHEIERE

23 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Pavel Croitoru în numele și interesele lui Mihail Ciorchină,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Ciorchină împotriva lui Andrei Cebotari cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin îmbogățirea nejustificată și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 3 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 13 iunie 2019, avocatul Pavel Croitoru, acționând în numele și interesele lui Mihail Ciorchină, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Cebotari, solicitând încasarea datoriei în mărime de 130 000 lei, drept compensație pentru îmbogățirea nejustificată și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reprezentantul reclamantului a indicat că la 4 noiembrie 2013 Andrei Cebotari a scris o recipisă, în care a indicat că este dator lui Mihail Ciorchină cu suma de 130 000 lei.

La 1 ianuarie 2015 Mihail Ciorchină a expediat lui Andrei Cebotari o reclamație, prin care a solicitat rambursarea împrumutului în termen de 30 de zile.

În pofida faptului că cererea prealabilă a fost recepționată, suma datorată nu a fost restituită. Urmare acestui fapt, Mihail Ciorchină a fost nevoit să înainteze o cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Cebotari cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea nr. 2-39/16 din 26 aprilie 2018 a Judecătoriei Anenii Noi, cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Ciorchina împotriva pârâtului privind încasarea datoriei s-a admis parțial și s-a încasat de la Andrei Cebotari în beneficiul lui Mihail Ciorchina datoria în sumă de 130 000 lei.

Prin decizia nr. 2a-2055/18 din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, hotărârea din 26 aprilie 2018 a Judecătoriei Anenii Noi s-a casat integral și s-a emis o hotărâre nouă prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail

Ciorchină împotriva lui Andrei Cebotari cu privire la încasarea datoriei, s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău s-a constatat faptul că raportul juridic dintre Mihail Ciorchina și Andrei Cebotari nu a fost unul de împrumut, întrucât Andrei Cebotari și-a asumat obligația de a achita suma de 130 000 lei ca echivalare a investițiilor făcute de asociații SRL „Angro Fruct” - Cebotari Andrei și Ciorchina Mihail, în magazinul care aparține SRL „Angro Fruct”, situat în r. Anenii Noi, s. Chetrosu.

Mai mult ca atât, în ședința de judecată, dosarul nr. 2-39/16 examinat de Judecătoria Anenii Noi, Andrei Cebotari a recunoscut că el a scris textul cu colorant albastru, și anume: „Eu Cebotari Andrei îs dator 130 000 lei lu Ciorchină Mihai, semnătura și numele”.

A menționat că prin Raportul de expertiză judiciară nr. 1104-1105 din 17 octombrie 2016 executat de CNEJ, s-a constatat că întregul text manuscris al Recipisei scris din numele lui Cebotari Andrei, atât textul executat cu colorant albastru cât și cu colorant negru, a fost scris de Cebotari Andrei.

Totodată, în ședința de judecată, dosarul nr. 2-39/16 examinat de Judecătoria Anenii Noi, Cebotari Andrei a declarat că s-a obligat să achite lui Ciorchină Mihail suma în mărime de 130 000 lei, însă nu ca împrumut dar ca echivalare a investițiilor făcute în magazinul deținut de SRL „Angro Fruct”, din care considerent Ciorchină Mihail și Cebotari Andrei, fiind asociații SRL „Angro Fruct”, au repartizat capitalul social în două cote egale cu 50 %.

Totodată, Cebotari Andrei a declarat că ar fi achitat lui Ciorchină Mihail suma de 130 000 lei, fapt, care a fost negat și combătut de către Ciorchina Mihail, inclusiv prin constatările Raportului de expertiză judiciară nr. 561-562 din 12.09.2017 executat de CNEJ.

Prin Raportul de expertiză judiciară nr. 561-562 din 12 decembrie 2017 executat de CNEJ, s-a constatat că scrisul manuscris „întoarcerea datoriei” executat pe fila 22 din agenda de culoare verde nu a fost executat de către Mihai Ciorchină dar de către o altă persoană. De asemenea, semnăturile în litigiu nr. 6 și nr. 7 executate pe fila 22 din agendă cel mai probabil nu au fost executate de Mihai Ciorchină, dar de o altă persoană prin procedeul de imitare.

Deși nu a fost posibil de stabilit cu certitudine dacă înscrisurile „10000”, „10000”.. „20000 10-2-2014” cât și semnătura nr. 3 din grupa nr. 6, au fost executate de către Mihai Ciorchina sau de către o altă persoană, din cauza volumului redus de material grafic care se conține în scrisul cercetat, ce rezultă din volumul redus și construcția simplă a acestuia, menține poziția că înscrisurile respective nu au fost executată de către Mihail Ciorchină, dar de către o altă persoană.

Totodată, având în vedere că agenda îi aparține lui Cebotari Andrei și se află în posesia acestuia, consideră că Cebotari Andrei personal sau prin alte persoane au efectuat înscrierea „întoarcerea datoriei” precum și semnăturile în nr. 6 și nr. 7, cu scopul de a dovedi că datoria a fost întoarsă.

Mai mult ca atât, conform regulii generale, stingerea obligației se legalizează prin aceleași modalități ca și adoptarea ei. La caz, dacă Andrei Cebotari ar fi restituit suma datorată, acesta urma să solicite de la Mihail Ciorchină semnarea unei recipise prin care să confirme executarea întocmai a obligațiilor.

Având în vedere lipsa unei astfel de recipise cu privire la executarea obligațiilor pecuniare și echivalarea investițiilor, conform pct. 41 din Hotărârea plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 8 din 24 decembrie 2010, debitorul care nu a profitat de dreptul, ce i-a fost acordat, de a cere ca primirea executării să aibă loc în forma sus-indicată își asumă riscul efectelor nerespectării formei scrise a actului juridic.

Reieșind din cele expuse mai sus, și având în vedere faptul că Andrei Cebotari, fiind asociatul SRL „Angro Fruct” este proprietarul a 50 % din companie, fără a echivala investițiile făcute de Mihail Ciorchină cu 130 000 lei mai mult pentru construirea magazinul deținut de SRL „Angro Fruct” situat în r. Anenii Noi, s. Chetrosu, dar și faptul că Andrei Cebotari s-a obligat să achite echivalentul în așa fel ca să fie 50 %, reprezentantul reclamantului consideră că sunt în prezența unui raport obligațional a unei îmbogățiri fără justă cauză, avândul ca subiect pe dobânditorul patrimoniului în suma de 130 000 lei Andrei Cebotari, care fără temei legal și-a majorat activul patrimoniului său din contul lui Mihail Ciorchină.

Consideră că Andrei Cebotari s-a îmbogățit nejustificat cu sumă de 130 000 lei și acești bani, neachitați lui Mihail Ciorchina de către Andrei Cebotari, reprezintă o îmbogățire nejustificată.

La 12 februarie 2019, prin intermediul oficiului poștal, către Andrei Cebotari a fost expediată o cerere prealabilă, prin care s-a solicitat repararea în termen de 20 de zile a prejudiciului cauzat prin îmbogățire nejustificată, prin achitarea sumei de 130 000 lei în calitate de compensație pentru îmbogățirea nejustificată.

În drept, cererea de chemare în judecată a fost întemeiată în baza art. 1979 alin. (1), art. 1980 alin. (2), art. 1981 alin. (1), (4), art. 1984-1986 alin. (1) lit. c), art. 1990, art. 1993 din Codul civil.

Prin hotărârea din 10 septembrie 2019 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul central, s-a respins integral ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Ciorchină împotriva lui Andrei Cebotari cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin îmbogățirea nejustificată și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 16 septembrie 2019, avocatul Pavel Croitoru, în interesele lui Mihail Ciorchină, a declarat apel împotriva hotărârii din 10 septembrie 2019 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul central, solicitând casarea ei și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 3 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins, din lipsă de temei, apelul declarat de avocatul Pavel Croitoru în interesele lui Mihail Ciorchină și s-a menținut hotărârea din 10 septembrie 2019 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul central.

În motivarea soluției, instanța de apel a conchis că prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor au fost apreciate complet, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

În acest sens, instanța de apel a reținut că pârâtului Andrei Cebotari nu-i poate fi imputată obligația de a restitui suma de bani solicitată de reclamantul Mihail Ciorchină, prin prisma prevederilor art. 1389 din Codul civil, care reglementează

relațiile cu privire la îmbogățirea fără justă cauză, întrucât părțile sunt asociați ai SRL „Angro-Fruct” și au făcut investiții în construcția unui complex, respectiv, raportului juridic litigios, sunt aplicabile alte norme de drept material, decât cele invocate de către reprezentantul apelantului.

Pretenția de încasare a sumei de 130 000 lei nu are nici un temei legal deoarece nu a fost confirmată transmiterea sumei cu titlu de împrumut.

La 15 iulie 2020, prin intermediul poștei, avocatul Pavel Croitoru acționând în numele și interesele lui Mihail Ciorchină, a declarat recurs împotriva deciziei din 3 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentului a exprimat dezacordul cu decizia contestată, invocând că este neîntemeiată și ilegală, deoarece instanța de apel a încălcat normele de drept material întrucât nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat legea.

În acest sens, consideră că instanța de apel nu a aplicat prevederile legale cu privire la îmbogățirea nejustificată, și anume, art. 1979 alin. (1), 1981 alin. (1), (4), art. 1984, art. 1985, art. 1986 alin. (1), art. 1990 alin. (1) din Codul civil.

Astfel, consideră drept neîntemeiat argumentul instanței de apel precum că la caz sunt aplicabile alte norme materiale decât cele cu privire la îmbogățirea nejustificată.

Mai mult ca atât, nici prim a instanță, nici instanța de apel nu a precizat care anume norme sunt aplicabile speței.

Instanța de apel greșit a constatat că prima instanță a determinat corect raportul juridic litigios, or, prim a instanță nu a stabilit care este raportul părților.

În concluzie, consideră că instanța de apel a examinat superficial cauza, fără a intra în esență, iar în final a încălcat dreptul recurentului la recuperarea investițiilor făcute.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată participanților la proces, prin intermediul poștei, la 8 mai 2020 (f.d. 128), însă dovada legală de recepționare a acesteia de către recurent și/sau reprezentantul lui, lipsește.

Din aceste considerente, Colegiul consideră că recursul depus la 14 iulie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Însă până la data examinării admisibilității recursului, intimatul nu a depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicite admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea

Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de avocatul Pavel Croitoru în numele și interesele lui Mihail Ciorchină nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de avocatul Pavel Croitoru în numele și interesele lui Mihail Ciorchină.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru